

Başlık	: Salgın: Geleceği Bugünden Düşünmek İçin Bir Uyanma
Yazar	: Öğr. Gör. Cansu Arısoy - Işık Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü
Seri Başlığı	: Covid-19 Pandemisi Yazı Serisi
Yayın Tarihi	: 11 Mayıs 2020

En başta çalışanlar, öğrenciler olmak üzere tüm insanlığın evlerine kapandığı bu dönemde tüm işlerimizi dijital kanallar üzerinden yürütüyoruz. Toplumun en kritik kurumları olan okullarda, üniversitelerde, kamuda ve sivil toplumda bağlantılar dijitalize olmuş durumda. Bugünlerde, Jeremy Bentham'ın ortaya koyduğu, Michel Foucault tarafından sosyal kontrolün simgesi haline getirilen panoptikonun içine tamamen girmiş bulunmaktayız, hem de gönüllü olarak. Artık Mark Zuckerberg, Jeff Bezos bizi, bizden daha iyi tanıyor. Gelecek dediğimiz günler geldi ve içinde bulunduğumuz karantina günleri, salgın sonrası dönemi şimdiden şekillendirmemiz için alarm veriyor.

Krizi tüm dünyadan önce atlatan Çin'de hastanelerde gıda tedariki, temizlik ve rehberlik yapması için robotlar kullanılmaya başlandı. Artık robotların devreye girdiği bu dönemde, teknoloji ile kurduğumuz bağlar bir kenara atılamayacak ve pek çok noktada fiziksel bağlantı yerine dijital bağlantılar tercih edilmeye devam edecektir. Zira bu salgınla beraber dijitalleşmeye dair normlarımız da değişti ve dünyamızın sanal bağlantıları güçlendi. Artık sadece dijital yerliler değil; yaş fark etmeden herkes, sanal ağlarda, sevdiklerini sosyal medya üzerinden kucaklıyor.

Ancak biyolojik virüslerle mücadele ederken, dezenfeksiyon virüslerinin yayılmamasına da dikkat etmek gerekiyor. Sosyal medya, milyarlarca kişinin haber kaynağını oluşturuyor ve etrafa yanlış bilgi yayanlar için verimli bir bölge haline alıyor. Örneğin virüsün Çin veya Amerikan hükümeti tarafından üretilen biyolojik bir silah olduğu hakkındaki haberler sosyal medya tarafından sürekli pompalanmakta. Bu durumda dijital okuryazarlığın önemi bugünlerde, özellikle sağlık konusunda ortaya çıkıyor ve e-sağlık okuryazarlığı büyük önem kazanıyor.

Bill Gates 2015 yılında bir TED etkinliğinde insanlığın salgınlara ne kadar hazırlıksız olduğuna dair çarpıcı bir konuşma yapmıştı: "Önümüzdeki on yıllık zaman diliminde, eğer bir şey 10 milyondan fazla insanın hayatına son verirse, bu bir savaştan ziyade yüksek hızla yayılabilen bir virüs olur. Nükleer silahlara büyük miktarda yatırım yaptık ama salgın hastalıkları durdurabilecek bir sisteme çok az yatırım yapıldı". Gates, şu çarpıcı sonucu ortaya koymuştu: "Şu ana dek skor: bakteriler-1 insanlar-0".

Dolayısıyla bu salgından çıkarılacak en büyük derslerden biri de bilimsel bilgiye güvenilmesi gerektiği ve teknolojik gelişmelere adaptasyonumuzun ne kadar hayati olduğudur. Toplumdan bilgi alabilecek ve kitleleri bilgilendirebilecek mobil teknolojiler, insanların nerede olduğu ve nereye hareket ettiğini izleyebildiğimiz uydu haritaları mevcut. İlaç ve aşı üretimi için uygun bilgi birikimine sahibiz. Buna rağmen, geçmiş salgınların uyarılarına maalesef uyulmadı. Covid-19 için ise önlem almakta geç kalındı. Ama bu salgından tecrübe kazanıp, doğru uygulamaları ortaya

koyarsak, bir sonraki salgına hazırlıklı olacağız. Salgınlardan kaçamayacağımız için daha sağlıklı bir küreselleşme modeline ihtiyacımız bulunmaktadır. Bu, tüm ülkelerinin ayağa kalkma ve

birbirleriyle dayanışma zamanıdır. Salgınlar taş devri hariç, tarihin her döneminde var oldu: AIDS, Ebola, Sars, Covid-19... İsimleri değişse de hepsinin özünde insanların çıkarması gereken dersler var. Artık herkes kendi evinde, kişisel karantinasında. Ancak izolasyon günleri sonlandığında insanların birbiriyle daha samimi ilişkiler kurabileceği gibi, ülkeler de birbiriyle daha dürüst ve iş birliğine dayalı diyaloglar kurabilir.

Bireysel olarak baktığımızda ise içinde bulunduğumuz bu durumu, yaşama ve çalışma motivasyonumuzu kaybetmeyerek, salgından önceki hayatımızı nasıl yaşamış olduğumuz üzerine düşünmek için güzel bir fırsat olarak görebiliriz. Bunu yaparsak, gerçekten önemli olan şeylere odaklanabiliriz. Böylece bu salgın son bulduğunda, artık hayata daha olumlu bakan, daha çok kıymet bilen, teknolojik gelişmelere hızlıca adapte olan, teknolojiyi sadece tüketmeyen ama teknolojinin üretimine de katkı sağlayan bireyler haline gelmek için çalışabiliriz.